

Ko e Huhu Malu'i COVID-19

'Oku faingata'a 'aupito hono tau'i 'a e mahaki faka'auhá, ka kuo 'i ai 'a e huhu malu'i ke ne malu'i kitautolu mei he COVID-19.

'Oku ta'etotongi 'a e huhu malu'i.

'E totongi pē 'e he pule'anga fetulolo (federal) 'a e fakmole ki ho'o huhu malu'i. 'E 'ikai totonu ke 'oatu ha tohi mo'ua kiate koe. 'Oku 'ikai totonu ke totongi 'a ho'o 'alu pē ki he 'ofisi ke huhu malu'i koe.

'Eke pe ko e huhu 'e fiema'u te ke fiema'ú.

'E huhu tu'o ua koe 'i he huhu malu'i tatau, 'i he vaha'a 'o e uike tolu pe fa. Ko e ni'ihiki kehe 'e dose pē 'e taha. Mahalo te ke fiema'u ha huhu malu'i booster 'i ha māhina 'e ua pe ono 'amuiange.

'Oku malu mo ola lelei 'a e huhu malu'i.

Na'e fakapaasi kakato pe fakamafai'i 'e he U.S. Food and Drug Administration (FDA, Pule ki he Me'atokoni mo e Faito'o 'a 'Amelika)— 'a e huhu malu'i ke ngāue'aki fakavavevave pea na'e 'ikai ke ma'u ai 'e he FDA ha ngaahi me'a 'e fakatu'utāmaki ki he malu 'o e huhu malu'i.

Ko kinautolu 'oku ta'u 5 pe motu'a ange, 'oku 'atā ke nau ma'u 'a e huhu malu'i.

'Oku 'atā 'a e huhu malu'i mei he COVID-19 kia kinautolu kotoa pē 'oku ta'u 5 pe motu'a ange. Ko kinautolu 'oku ta'u 5 ki he 17, ko e huhu malu'i Pfizer-BioNTech pē te mou lava 'o ma'ú. Vakai ki he [VaccineLocator.doh.wa.gov](https://www.vaccineLocator.doh.wa.gov) ke fekumi mo puka ai ho'o 'apoinimení. Te ke lava 'o telefoni ki he 1-800-525-0127, pea lomi 'a e #. 'O ka fiema'u ha fakatonu lea, tala 'a e lea 'oku ke fiema'ú 'i he taimi 'e tali mai ai 'a e telefoni.

'E malava ke ke ongo'i 'oku 'i ai ha ngaahi uesia kovi (side effects).

Hangē pē ko e ngaahi huhu malu'i, 'e malava pē ke langa ha uma 'e taha, mofi, langa 'ulu, pe ko e tāvaivaia 'osi hono huhu malu'i koe. Ko e ngaahi faka'ilonga eni 'oku ngāue 'a e huhu malu'i.

Malu'i koe.

Koe hili pē ho'o huhu malu'i, tui 'a e me'a malu'i ki he fofongá (mask), tauhi 'a e vā mama'o fute 'e ono (mita 'e ua), pea fakasi'isi'i 'a e ngaahi fakataha'anga tokolahí.

'I ai ha ngaahi fehu'i? 'Alu ki he: www.CovidVaccineWA.org

Ko e Huhu Malu'i COVID-19

Ko e ha 'a e huhu malu'i kuo faka'atā?

'Oku lahi 'a e ngaahi huhu malu'i 'oku faka'atā atú.

Na'e fakangofua 'e he FDA ke ngāue'aki fakavavevave. Na'e fakamo'oni 'e he kau mataotao fakatoketā mei he Komiti Fale'i ki he Fakahoko 'o e Ngaahi Huhu Malu'i mo e Kulupu Sivi'i Malu Fakasaienisi 'o e Vahefouna Fakahihifo, 'oku fe'unga 'a e tu'unga malu 'o e huhu malu'i.

Ko hai 'e huhu malu'i COVID-19?

'Oku ke tau'atāina pē ke ke fili ke huhu malu'i koe. Kapau te ke fili ke huhu malu'i koe, fakahā ki ho'o fai'anga huhu malu'i kapau:

- 'Oku 'i ai ha fa'ahinga faito'o 'oku kovi kiate koe
- 'Oku ke mofi
- 'Oku palopalema ho totó pe 'oku ke lolotonga folo fo'i'akau fakamanifi toto
- 'Oku ke lolotonga folo ha fo'i'akau 'oku ne uesia e ivi malu'i 'o e sino
- Ke faitama, teuteu ke faitama, pe lolotonga fakahuhu pēpē
- 'Oku 'osi huhu malu'i COVID-19 koe

'Oku 'ikai totonu ke huhu malu'i koe kapau 'oku na'e uesia kovi ho sinó 'i he huhu malu'i COVID-19 pe ko ha kongā 'o e faito'o 'i he huhu malu'i.

Ko e kongā lahi (active ingredient) 'o e huhu malu'i ko e, messenger RNA (mRNA) pe ko e adenovirus, ngako, masima, mo e suka ke tokoni' ke ngāue lelei 'i he sino.

Ko e huhu malu'i Pfizer-BioNTech kuo pau ke ta'u 5 pea ko e huhu malu'i Moderna mo e Johnson & Johnson kuo pau ke ke ta'u 18.

Ko e hā 'a e ngaahi uesia kovi?

'Oku angamaheni pē ke 'i ai ha ngaahi uesia kovi 'aho taha ki he tolu hili 'a e huhu malu'i. Ngaahi uesia angamaheni ko e tāvaivaia, langa e uoua, langa e uma na'e 'ai ai e huhu malu'i, mofi, langa 'ulu, langa e ngaahi hokotanga hui, fakamokosia, tokakovi, pe ko e lua. Kapau 'e 'ikai 'osi 'a e ngaahi uesia ia ko eni, fetu'utaki leva ki ho toketā pe kilinkí.

'Oku lelei ke ke tatali ha miniti 'e 15 ki he 30 pea ke toki mavahe mei he feitu'u fai'anga huhu malu'i koe'uhi ke tokoni atu 'a e kau ngāue 'i he fai'anga huhu malu'i 'o ka ai ha ngaahi uesia kovi kiate koe. Lolotonga ho'o talitalí, fakafonu aipē 'a e v-safe ke lipooti 'aki ha ngaahi uesia kovi. : vsafe.cdc.gov ('i he lea Fakapilitānia pē).

'Oku lava 'e he fai'anga huhu malu'i 'o toe lipooti 'a e ngaahi uesia kovi ki he Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS, Sisitemi Lipooti 'o e Uesia Kovi Huhu Malu'i): vaers.hhs.gov/reportevent.html ('i he lea Fakapilitānia pē).

Tā ki he 911 kapau 'oku 'i ai ha kau kovi fakafaito'o (allergic) hili ho'o mavahe mei he kilinikí. Ko e ngaahi faka'ilonga 'o e kau kovi fakafaito'o (allergic) 'o hangē ko e: faingata'a e mānava, pupula e mata mo e kia, ta vave e mafu, laku mai ha fele 'i he sino kotoa, ninimo mo tāvaivaia.

Ko e hā leva 'e hoko atu hili 'a e huhu malu'i?

Kapau te ke tali 'a e huhu malu'i 'oku uá, puka leva ho 'apoinimeni ki he huhu malu'i hono uá. 'E fiema'u ke ke foki mai 'i he uike 'e tolu pe fā ki he huhu malu'i hono uá.

'E a'u ki ha uike 'e ua hili 'a e huhu malu'i hono uá kae toki malu'i kakato koe. 'Oku toe fokotu'u atu foki ke fai ha huhu malu'i booster 'oku 'ikai 'i ha mahina 'e ua ki he ono ke malu'i koe.

DOH 348-782 December 2021 Tongan

Ka fiema'u 'a e fakamatala ni 'i ha founa kehe, telefoni ki he 1-800-525-0127. Kiate kinautolu 'oku malu pe faingata'a'ia 'a e fanongó, kātaki 'o telefoni ki he 711 (Washington Relay) pe 'i-meili civil.rights@doh.wa.gov.